

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1387/2516

นายเล็ก ด้านเทศโจทก์ นายอู๊ด แม่นวิลัย กับพวกจำเลย ผู้ร้องสอด จำเลย กรมประชาสงเคราะห์ โดยนายสรศิลป์
อภิวาทจำเลย ผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ผู้รับมอบอำนาจจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 20, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 20(4) คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่พิจารณา
สงวนที่ดินตามความต้องการของกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองได้ โดยไม่ต้อง
ออกพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินตามความในมาตรา 4,5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
หวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช 2478 เพราะ
พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 มาตรา 4 ได้บัญญัติให้ยกเลิก
พระราชบัญญัติหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันนั้นแล้ว การที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีมติ
มอบอำนาจให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดที่ดินกรมประชาสงเคราะห์จึงมี
หน้าที่จัดการที่ดินดังกล่าวนั้นตามมติคณะกรรมการจัดการที่ดินแห่งชาติได้ ถึงแม้ในขณะนั้นจะยัง
มิได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองก็ตามเมื่อที่พิพาทเป็นที่ดินที่
กรมประชาสงเคราะห์ได้รับมอบหมายมาดังกล่าวได้ถูกโจทก์กล่าวอ้างโต้แย้งสิทธิว่าเป็นที่ดินซึ่ง
โจทก์มีสิทธิครอบครองอยู่ กรมประชาสงเคราะห์ย่อมมีสิทธิที่จะร้องสอดเข้ามาในคดีเพื่อยังให้
ได้รับความคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่นั้นได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของสิทธิครอบครองที่ดินที่พิพาทโดยซื้อจากนายบุตรดี จำเลยทั้งสี่คน
ได้บังอาจสมคบกันเอารถแทรกเตอร์มาไถมันสำปะหลังที่โจทก์ปลูกในที่ดินของโจทก์เสียหาย แล้ว
ปลูกมันสำปะหลังลงแทน ขอให้ขับไล่จำเลยกับบริวาร และให้ใช้ค่าเสียหาย จำเลยทั้งสี่ขาดนัดยื่น
คำให้การ กรมประชาสงเคราะห์ยื่นคำร้องสอดว่า ที่ดินที่โจทก์ฟ้องเป็นที่ดินของนิคมสร้างตนเอง
จังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ในสังกัดของผู้ร้อง ผู้ร้องได้จัดแบ่งให้จำเลยที่ 2, 3, 4 ซึ่งเป็นสมาชิกคนละ 25
ไร่ ส่วนจำเลยที่ 1 มิได้เป็นสมาชิก แต่อาศัยที่ดินของนิคมสร้างตนเองปลูกพืชผลที่ดินที่พิพาทเป็น
ส่วนหนึ่งของที่ดินที่จำเลยที่ 1, 2, 3, 4 ได้รับจากผู้ร้องปลูกพืชผลเลี้ยงชีพชั่วคราว จำเลยยังไม่
มีกรรมสิทธิในที่ดินนั้น ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้ลงมติอนุมัติให้ผู้ร้องสงวนที่ดิน
เพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ
โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน จำเลยทั้งสี่ขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นไม่เชื่อว่าโจทก์
ซื้อที่ดินจากนายบุตรดี และได้ครอบครองที่พิพาทโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ปัญหาว่านิคมสร้างตนเอง
ตั้งขึ้นมาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ไม่เป็นประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเมื่อโจทก์ไม่มีสิทธิในที่ดิน
พิพาท ประเด็นค่าเสียหายย่อมตกไปพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ฟังว่า การจัดตั้ง
นิคมสร้างตนเองจังหวัดระยองมิได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา และไม่ได้กำหนดอาณาเขตที่ดิน
สงวนหรือหวงห้ามเพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองเป็นพระราชกฤษฎีกา การสงวนหวงห้ามที่ดินเพื่อ
จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การประกาศเขตสำรวจของกระทรวงมหาดไทยไม่
มีผลเป็นการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินตามกฎหมาย ผู้ร้องสอดไม่มีสิทธิร้องสอด พิพากษากลับว่าที่

พิพาทโจทก์มีสิทธิครอบครอง ห้ามจำเลยทั้งสองเข้าเกี่ยวข้อง ให้จำเลยร่วมกันใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ ให้ยกคำร้องของผู้ร้องสอด ผู้ร้องสอดและจำเลยทั้งสองฎีกา ในปัญหาที่ว่า ผู้ร้องสอดมีสิทธิร้องสอดเข้ามาในคดีได้หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 20(4) ได้บัญญัติว่าให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่พิจารณาสงวนที่ดินตามความต้องการของทบวงการเมือง กรมประชาสงเคราะห์ผู้ร้องสอดเป็นกรมในรัฐบาล เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของรัฐ คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติจึงมีอำนาจหน้าที่พิจารณาสงวนที่ดินดังกล่าวตามความต้องการของกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยองได้ โดยไม่ต้องออกพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินตามความในมาตรา 4, 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช 2478 เพราะพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 4 ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าฯ นั้นแล้วการที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีมติมอบอำนาจให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดที่ดินกรมประชาสงเคราะห์จึงมีหน้าที่จัดการที่ดินดังกล่าวนี้ได้ ถึงแม้ในขณะนั้นทางการจะยังมิได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยองก็ตาม การจัดตั้งนิคมเป็นกรณีอื่นเรื่องหนึ่งต่างหากเป็นคนละกรณีกับการสงวนหวงห้ามที่ดิน เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่กรมประชาสงเคราะห์ได้รับมอบหมายมาดังกล่าว ได้ถูกโจทก์กล่าวอ้างโต้แย้งสิทธิขึ้นมาว่าเป็นที่ดินซึ่งโจทก์มีสิทธิครอบครองกรมประชาสงเคราะห์ย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่จะร้องสอดเข้ามาในคดีเพื่อยังให้ได้รับความคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่นั้นได้ ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงโดยไม่เชื่อว่าโจทก์ซื้อที่ดินจากนายบุตรดี และครอบครองที่ดินพิพาท จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยและบริวาร พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

องค์คณะ

สนับ คัมภีรยส . วิกรม เมาลานนท์ . สุธี ขอบธรรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา . ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th . <https://www.thaideka.online/deka/1387/2516>